

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7986/2025
25.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Марије Терзић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Општина Приштина, чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, које заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4606/24 од 05.03.2025. године, у седници одржаној 25.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ: пресуда Апелационог суда у Београду Гж 4606/24 од 05.03.2025. године, у ставу првом изреке у делу којим је потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 2403/23 од 14.06.2024. године у ставу трећем изреке у делу којим је тужена обавезана да тужиоцу исплати износе на име личне инвалиднине за период од јануара 2021. године до маја 2023. године, и у ставу петом изреке (одлука о трошковима парничног поступка) и у ставу другом изреке, и пресуда Вишег суда у Београду П 2403/23 од 14.06.2024. године, у ставу четвртом изреке, у делу којим је тужена обавезана да тужиоцу исплати износе на име личне инвалиднине за период од јануара 2021. године до маја 2023. године и у ставу петом изреке (одлука о трошковима парничног поступка), тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд тужену обавезе да му исплати, на име личне инвалиднине:

за 2021. годину:

-за јануар износ од 114.540,88 динара, са законском затезном каматом од 25.02.2021. године;

-за фебруар износ од 124.252,96 динара, са законском затезном каматом од 25.03.2021. године;

-за март износ од 118.644,92 динара, са законском затезном каматом од 25.04.2021. године;

-за април износ од 117.086,40 динара, са законском затезном каматом од 25.05.2021. године;

-за мај износ од 122.743,32 динара, са законском затезном каматом од 25.06.2021. године;

-за јун износ од 122.102,24 динара, са законском затезном каматом од 25.07.2021. године;

-за јул износ од 122.247,00 динара, са законском затезном каматом од 25.08.2021. године;
-за август износ од 122.331,60 динара, са законском затезном каматом од 25.09.2021. године;
-за септембар износ од 121.694,28 динара, са законском затезном каматом од 25.10.2021. године;
-за октобар износ од 122.521,32 динара, са законском затезном каматом од 25.11.2021. године;
-за новембар износ од 122.609,84 динара, са законском затезном каматом од 25.12.2021. године;
-за децембар износ од 124.170,24 динара, са законском затезном каматом од 25.01.2022. године, све до исплате;
за 2022. годину:
-за јануар износ од 129.975,68 динара, са законском затезном каматом од 25.02.2022. године;
-за фебруар износ од 140.302,59 динара, са законском затезном каматом од 25.03.2022. године;
-за март износ од 133.329,60 динара, са законском затезном каматом од 25.04.2022. године;
-за април износ од 132.737,40 динара, са законском затезном каматом од 25.05.2022. године;
-за мај износ од 140.368,32 динара, са законском затезном каматом од 25.06.2022. године;
-за јун износ од 137.262,56 динара, са законском затезном каматом од 25.07.2022. године;
-за јул износ од 139.435,84 динара, са законском затезном каматом од 25.08.2022. године;
-за август износ од 139.687,76 динара, са законском затезном каматом од 25.09.2022. године;
-за септембар износ од 137.454,32 динара, са законском затезном каматом од 25.10.2022. године;
-за октобар износ од 141.530,16 динара, са законском затезном каматом од 25.11.2022. године;
-за новембар износ од 140.964,28 динара, са законском затезном каматом од 25.12.2022. године;
-за децембар износ од 141.663,64 динара, са законском затезном каматом од 25.01.2023. године, све наведено до исплате;
за 2023. годину:
-за јануар износ од 147.252,88 динара, са законском затезном каматом од 25.02.2023. године;
-за фебруар износ од 158.346,76 динара, са законском затезном каматом од 25.03.2023. године;
-за март износ од 155.605,72 динара, са законском затезном каматом од 25.04.2023. године;
-за април износ од 152.954,92 динара, са законском затезном каматом од 25.05.2023. године;
-за мај износ од 160.711,80 динара, са законском затезном каматом од 25.06.2023. године, све наведено до исплате, а тужена **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 209.840,00 динара, са законском затезном

каматом почев од извршности па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, док се у преосталом делу ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4606/24 од 05.03.2025. године **ОДБИЈА**, као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног и ревизијског поступка од 99.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2403/23 од 14.06.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне и стварне ненадлежности. Ставом другим изреке, одбијен је предлог тужене за прекид и застој поступка. Ставом трећим изреке, дозвољено је преиначење тужбе из поднеска тужиоца од 06.07.2023. године. Ставом четвртим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је тужена обавезана да тужиоцу исплати износе на име личне инвалиднине за период од новембра 2019. године до маја 2023. године, у износима, са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у том ставу изреке. Ставом петим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 399.459,00 динара, са законском затезном каматом, почев од дана наступања услова за извршење па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж 4606/24 од 05.03.2025. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Вишег суда у Београду П 2403/23 од 14.06.2024. године, у ставовима четвртим и петим изреке (означен као став шести) изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију тужене.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/23), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије тужене не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је, решењем Секретаријата за друштвене делатности СО Приштина од 15.07.1992. године, признато право на личну инвалиднину, као цивилном инвалиду рата I групе са 100% телесног оштећења, почев од 01.01.1992. године, трајно, а које решење не подлеже ревизији. Тужиоцу се инвалиднина не исплаћује, па је он водио поступак пред Вишим судом у Београду, под бр. П 2468/17, у ком је остварио право на исплату инвалиднине за период пре новембра

2019. године. Вештачењем је утврђено да неисплаћена инвалиднина тужиоцу за период од новембра 2019. године закључно са мајем 2023. године износи 5.248.260,66 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиоца, применом одредбе чланова 21, 24. став 2., 25, 28. став 1., 69, 71, 76, 85,95, 98. и 105. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца ("Службени лист СРЈ", бр. 24/98, ("Службени гласник РС", бр. 101/2005...111/2009), и одредби чланова 154. и 172. Закона о облигационим односима, налазећи да је тужиоцу право на инвалиднину признато извршним решењем надлежног органа и да оно производи дејство све док, у прописаном управном поступку, не буде измењено. По мишљењу нижестепених судова, ради се о стеченом праву тужиоца, које представља његову имовину чије је мирно уживање гарантовано чланом 58. Устава Републике Србије и чланом 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право при одлучивању о обавези тужене да тужиоцу накнади штету на име неисплаћене личне инвалиднине за период од јануара 2021. године до маја 2023. године, па тужена, основано, у том делу, на то у ревизији указује, док је одлука њижестепених судова о усвајању тужбеног захтева тужиоца за период пре јануара 2021 године правилна..

Исплата права признатих решењима донетим по прописима који су, одредбом члана 3. став 1. Уставног закона о изменама и допунама Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 20/93), престали да важе, у складу са чланом 5. став 1. тог Закона, престаје даном ступања на снагу Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“ бр.18/2020), са којим даном престаје и важење решења којима су права призната, о чему није потребно доносити посебно решење у смислу одредбе члана 201. тог Закона (став 1). За права која су призната по прописима из става 1. овог члана, по службеној дужности, донеће се решења којима ће се основица за обрачун износа права утврдити према члану 33. овог Закона. У погледу права на месечно новчано примање и повећању месечног новчаног примања због везаности за постељу, која су призната по Закону о правима бораца и војних инвалида ("Службени лист САПВ", бр. 19/85, 31/86, 32/88, 15/89, 1/90, 9/90 и 37/90) и ("Службени гласник РС", бр. 20/93), одлучиће се у складу са чланом 199. овог Закона, и даље остваривати под условима и у обиму и на начин прописан овим Законом, са правним дејством овог решења од почетка примене овог Закона (став 3.). О праву на основну новчану накнаду, допунску новчану накнаду и изузетну новчану накнаду признатом по Закону о материјалном обезбеђењу и здравственој заштити учесника НОР-а ("Службени лист САПК", бр. 5/79), као и о праву на инвалидски додатак, посебан инвалидски додатак и породични додатак професионалну рехабилитацију признатом по Закону о инвалидском додатку и другим правима војних инвалида ("Службени лист САПК", бр. 24/79), одлучиће се у складу са чланом 198. и 199. овог Закона и даље остваривати под условима, у обиму и на начин прописан овим Законом, са правним дејством овог решења од почетка примене овог Закона (став 4.). Корисник са територије АПК Косова и Метохије, на којој је, Резолуцијом 1244 Савета безбедности организације УН, успостављена привремена администрација мисије ОУН, у поступку из става 1.и 4. овог члана је у обавези да надлежном органу који води

поступак по овом закону приложи доказ о околностима под којима је задобијено телесно оштећење или погибија члана породице, по основу кога је признато основно и изведено право од Министарства одбране и Министарства унутрашњих послова и доказ о држављанству Републике Србије (став 5.). На основу одредбе члана 155. истог Закона, о правима из овог Закона, у првом степену решава општинска, односно градска управа по месту пребивалишта странке (у даљем тексту: првостепени орган), која ове послове обавља као поверене послове.

У конкретном случају, тужиоцу је право на цивилну инвалиднину признато решењем од 15.07.1992. године по Покрајинском закону о заштити жртава рата ("Службени лист САПК", бр. 32/76, 26/80, 29/82), на основу Одлуке за усаглашавање прихода ЦЖР и члановима породице жртава фашистичког терора са повећањем просечних и личних доходака у 1991. години ("Службени лист САПК", бр. 89...) ("Службени гласник РС", бр. 23/92) а од стране Секретаријата за друштвене делатности СО Приштина, па се на остваривање права које је предмет овог спора примењује горе наведена одредба члана 201. Закона о основним правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица. Уставом СРЈ и Уставом СР Србије од 21.02.1974. године, те Уставом Социјалистичке аутономне покрајине Косово од 28.02.1974. године, аутономним покрајинама су установљена иста права и дужности као и републикама, тако што само о пословима који су од интереса за републику, као целину, одлучују републички органи једиствено и са важношћу на целој територији Републике Србије (члан 300. Устава СРС). У том смислу су, одредбом члана 300. Устава Социјалистичке Републике Србије, одређени послови који се уређују само републичким законом јединствено за целу територију Републике Србије, а међу њима нису они који се односе на права бораца, инвалида и чланова њихових породица. Тужилац је корисник са територије АП Косово и Метохија, на којој је, Резолуцијом 1244 Савета безбедности и организације Уједињених нација, успостављена привремена администрација мисије ОУН. Предметно право тужиоцу је признато решењем донетим по прописима који су, одредбом члана 3. став 1. Уставног закона о изменама и допунама Уставног закона за спровођење Уставног суда Србије ("Службени гласник РС", бр. 20/93) престали да важе, у складу са чланом 5. став 1. тог Закона, што значи да је престало и важење решења којим је тужиоцу ово право признато. Надлежни орган управе је био дужан да, по службеној дужности, донесе решење којим ће да одлучи о предметном праву тужиоца које он остварује под условима, у обиму и на начин прописан измењеним Законом те да основицу за обрачун износа припадајуће инвалиднине тужиоцу утврдити према члану 33. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, почев од дана почетка примене Закона, односно 01.01.2021. године. Такво решење није донето, а редован суд није надлежан да одлучује о правима корисника примања из буџета Републике Србије и буџета јединица локалне самоуправе по Закону о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, као претходном питању у парници за накнаду штете због незаконитог и неправилног рада органа тужене, у којој је захтев заснован на наводима да се не врши исплата по решењима донетим по раније важећим прописима, што је овде случај. Како о условима за остваривање и обиму права одлучује надлежан орган управе у законом (горе наведеном) прописаном управном поступку и како тај орган није донео одлуку о праву тужиоца које је предмет ове парнице, следи да тужилац не поседује основ за признавање права на накнаду штете за период након 01.01.2021. године. За период пре ступања на снагу Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и

чланова њихових породица (који је ступио на снагу 01.01.2021. године) тужена је дужна да тужиоцу накнади предметну штету у смислу одредбе члана 172. Закона о облигационим односима, имајући у виду да је, за тај период, тужиоцу предметно право признато решењем надлежног имаоца јавних овлашћења, па је тужена била дужна да обезбеди средства у буџету Републике Србије за остваривање тог тужиоцевог права. Обустава исплате инвалиднине из разлога који није у складу са законом, представља незаконит рад органа тужене, што је основ њене одговорности за штету причињену тужиоцу у периоду у ком је он поседовао законити основ за исплату предметне накнаде. Због тога, у односу на тај период, тужена у ревизији неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Сразмерно делимичном успеху тужиоца у овој парници, тужена је дужна да му накнади трошкове, у смислу одредбе члана 153. став 2. и 154. Закона о парничном поступку, који обухватају издатке тужиоца на име ангажовања пуномоћника, адвоката за састав два поднеска по 16.875,00 динара, заступање на четири одржане расправе по 21.375,00 динара, трошкове вештачења од 12.000,00 динара и трошкове судских такси на тужбу и одлуку суда по 39.300,00 динара, што је укупно износ од 209.840,00 динара, обрачунат применом важеће адвокатске и таксене тарифе.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1., 414. став 1. и 165. став 2. Закона о парничном поступку.

Тужена је у ревизијском поступку претежно успела, па јој припада право на накнаду трошкова које је имала ради ангажовања свог заступника за састав жалбе и ревизије по 49.500,00 динара, у смислу одредбе члана 153. став 2, 154. и 162. Закона о парничном поступку, применом важеће Адвокатске тарифе, због чега је Врховни суд одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**